

- зростає навчальна дисципліна студентів, навчальний процес стає ритмічним;
- значно активізувалася самостійна робота студентів з навчальною літературою, оскільки в них зріс стимул до навчання;
- за рахунок систематичної роботи протягом семестру студенти проробляють увесь програмний матеріал, рівень якого контролюється;
- підвищився рівень знань студентів;
- можна виставляти об'єктивні оцінки на основі поточної успішності навіть без здачі екзамену;
- студент одержав можливість сам складати індивідуальний план навчання на основі запропонованого модуля.

В.Г. Неня, канд.тен.наук, доцент

Nenja\_vg@sumdu.edu.ua

Сумський державний університет, м. Суми

## **НОВА СТРАТЕГІЯ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ В УМОВАХ КМС**

Відповідно до нової стратегії підготовки фахівців з вищою освітою, що прийнята в Україні, більшість випускників ВНЗ освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр розпочнуть свою виробничу діяльність і тільки визначений їх відсоток продовжать підготовку за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістр. Прийняті освітні стандарти передбачають державну атестацію бакалаврів у формі державного іспиту. З точки зору підготовки магістрів така форма атестації є доцільною, оскільки дозволяє закріпити та поглибити фундаментальну підготовку. З точки зору подальшої виробничої діяльності майбутніх випускників – така форма атестації недоцільна, оскільки для такого контингенту необхідно формувати та закріплювати навички, необхідні у виробничій діяльності і забезпечити адаптацію бакалаврів на виробництві у найкоротші строки. Крім того майбутні фахівці повинні отримати достатньо широкі знання по галузям застосування ІТ, знати типові та широковживані ІТ і їх практичні реалізації та використання.

Вище наведене мотивування обґрунтовує необхідність впровадження такої форми державної атестації, як виконання та захист випускної роботи (проекту). Така форма себе гарно зарекомендувала в минулому і дозволяє перевірити вміння випускників комплексно вирішувати поставлені задачі і на практиці застосовувати набуті знання і перевірити вміння аргументовано та обґрунтовано приймати проектні рішення, оскільки за них необхідно нести відповідальність.

На перших двох курсах можливості випускної кафедри обмежені. Навчальний план передбачає на цих курсах вивчення значної кількості

дисциплін фундаментального та гуманітарного циклів. Дисципліна «Вступ до спеціальності» дає загальне знайомство зі спеціальністю і дозволяє зробити перевірку правильності вибору професійного спрямування.

Для реалізації поставлених завдань кафедра вирішила проводити спеціалізацію по двом напрямкам: фундаментальна підготовка для магістрів і прикладний напрямок для спеціалістів. Такі можливості надає використання підготовки через дисципліни за вибором.. Аналіз контингенту студентів кафедрою в кінці другого курсу дозволяє достатньо чітко їх розділити на дві категорії відповідно до їх здібностей та уподобань.

Другою можливістю є повернення до такої форми навчальної роботи як виробнича практика. Ми повернулися до проведення двох практик при підготовці бакалаврів. Така форма дає можливість перевірити набуті знання, вміння та навички і закріпити їх при виконанні конкретних практичних завдань для потреб підприємств, установ та організацій. Практику доцільно на наш погляд проводити у два етапи. Перший за традиційною схемою на виробництві, при якій студенти знайомляться із конкретними ІТ кожного із підприємств, на яких вони проходять практику, а друга – короткострокова (декілька днів) проходить на кафедрі у вигляді диспутів, семінарів та ділових ігор, на яких студенти обмінюються досвідом, знайомлять один одного із проблемами, які необхідно практично вирішувати, і заодно націлюють викладачів на можливі тематики госпдоговорних робіт.

В.Ф. Нефедченко, канд. фіз.-мат. наук, доцент,  
О.І. Нефедченко

Сумський державний університет, м. Суми  
**ДЕЯКІ МІРКУВАННЯ ЩОДО НЕФОРМАЛЬНОГО  
ПІДХОДУ ДО ПРОДУКТИВНОГО НАВЧАННЯ У  
СЬОГОДНІШНІХ УМОВАХ**

*...Готовых убеждений нельзя ни выпросить у добрых знакомых, ни купить в книжной лавке. Их надо выработать процессом собственного мышления, которое непременно должно совершаться самостоятельно в вашей собственной голове.*

Д.И. Писарев

У рамках модернізації нашої системи освіти в світлі Болонських перетворень одним із завдань є впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу як певне перенесення ідей Європейської кредитно-трансферної й акумулюючої системи (ECTS)